

## Høringssvar til Høringsnotat om Endringer i Helsepersonelloven og Pasientjournalloven

Vi viser til høringsnotatet om forslag til endringer i reglene om taushetsplikt i helsepersonelloven og pasientjournalloven. Vi ønsker å gi våre innspill med fokus på pasient- og pårørenderettigheter og psykisk helse.

Endringene i lovverket har flere implikasjoner for pasient- og pårørenderettigheter. SPISFO anser intensjonen som god, og ser behovet for at pasienter skal få bedre koordinering av helsehjelp. Og at forbedret informasjonsdeling kan føre til mer nøyaktige diagnoser og behandlinger, og øke pasientsikkerheten.

Selv om økt deling kan forbedre helsehjelpen, kan det også øke risikoen for brudd på personvernet. Pasienter må informeres om sine rettigheter og muligheten til å reservere seg mot deling.

### Taushetspliktens betydning innen psykisk helse

Taushetsplikten er avgjørende for at pasienter med psykiske lidelser og rusproblemer skal våge å dele sensitiv informasjon med helsepersonell. Disse pasientene kan ha svært personlige og sammensatte utfordringer som strekker seg langt utover helsefeltet, men som påvirker eller opprettholder deres psykiske uhelse, og det er viktig at de føler seg trygge på at opplysningene ikke deles med uvedkommende. Taushetsplikten er derfor grunnleggende for å kunne yte forsvarlig helsehjelp innen psykisk helse.

### Bekymringer ved foreslåtte endringer

1. **Overføring av ansvar for vurdering av opplysninger:** Forslaget om å flytte ansvaret for å vurdere hvilke opplysninger som er relevante og nødvendige fra den som yter helsehjelp til den som skal motta opplysningene, kan føre til at flere får tilgang til sensitiv informasjon. Dette kan svekke pasientenes tillit til helsevesenet. SPISFO stiller seg kritisk til forslaget.
2. **Uthuling av taushetsplikten:** Ved å tilgjengeliggjøre opplysninger for fremtidig bruk, mister behandlende helsepersonell muligheten til å forhindre at andre får tilgang til taushetsbelagt informasjon. Dette kan skape utrygghet og redusere tilliten til helsetjenesten i sin helhet. Samt svekke, den helt avgjørende, tillitten mellom pasient og behandler innen psykisk helsetjenester. SPISFO mener de negative utilsiktede konsekvensene for pasienter og brukere innen psykisk helse og rus er større enn fordelene. Økt informasjonsflyt mellom behandlende helsepersonell har ingen nytte hvis brukere ikke oppsøker helsetjenesten. Her bør det fokuseres på økt kompetanse innen taushetsplikt hos helsepersonell både under utdanning og på den enkelte arbeidsplass.
3. **Oppheving av pasient- og brukerrettighetsloven § 5-3:** Forslaget om å oppheve denne bestemmelsen sender et uheldig signal om svekket selvbestemmelsesrett for pasientene. Dette kan igjen svekke tilliten til helsetjenesten.

Pasienter kan oppleve at deres opplysninger deles uten deres eksplisitte samtykke, spesielt i situasjoner hvor de ikke er informert om muligheten til å reservere seg.

## **Merknad til av oppheving av pasient- og brukerrettighetsloven § 5-3**

Vi er kritiske til forslaget om å oppheve pasient- og brukerrettighetsloven § 5-3, og at adgangen til å motsette seg reguleres i forslag til helsepersonelloven § 23 fjerde ledd. Oppheving av § 5-3 kan svekke pasientens kontroll over egne helseopplysninger og dermed redusere personvernet. SPISFO mener dette kan svekke tilliten til helsevesenet, pasienters rettssikkerhet og autonomi. SPISFO fraråder fjerning av § 5.3 fra Pasient og brukerrettighetsloven.

### **Hvordan oppheving av § 5-3 kan påvirke pasienter:**

Pasient- og brukerrettighetsloven § 5-3 gir pasienter en klar og tydelig rett til å motsette seg deling av helseopplysninger. Ved å oppheve denne paragrafen og flytte reguleringen til helsepersonelloven § 23 fjerde ledd, kan det bli mindre tydelig for pasientene hvordan de kan utøve denne retten. Dette kan føre til at pasienter føler de har mindre kontroll over egne opplysninger.

Endringen kan skape forvirring blant pasienter om hvilke rettigheter de har, og hvordan de kan beskytte sine helseopplysninger. Dette kan føre til økt usikkerhet og redusert tillit til helsevesenet.

Hvis pasienter opplever at deres mulighet til å motsette seg deling av opplysninger er svekket, kan dette oppfattes som en reduksjon i personvernet. Dette kan igjen påvirke pasientenes vilje til å dele viktig informasjon med helsepersonell, noe som kan ha negative konsekvenser for behandlingen de mottar.

Tillit er en grunnleggende forutsetning for et velfungerende helsevesen. Hvis pasienter føler at deres rettigheter ikke blir tilstrekkelig ivaretatt, kan dette føre til et tillitsbrudd mellom pasienter og helsevesenet. Dette kan igjen påvirke pasientenes vilje til å søke helsehjelp og samarbeide med helsepersonell.

### **Konklusjon**

Vi støtter intensjonen bak endringene i helsepersonelloven og pasientjournalloven, men understreker viktigheten av å ivareta pasient- og pårørenderettigheter, og ber dere vurdere våre merknader i det videre arbeidet.

Vi ser frem til videre dialog og samarbeid for å sikre at endringene i lovverket ivaretar pasientenes og pårørendes interesser på best mulig måte.

Med vennlig hilsen,  
Silje Sønsterud Olsen  
Seniorrådgiver  
Spiseforstyrrelsesforeningen